

مواد قانونی مهریه

مواد قانونی مهریه در قانون مدنی

ماده ۱۰۷۸ - هر چیزی را که مالیت داشته و قابل تمیز نیز باشد می توان مهر قرار داد. منظور از این ماده قانونی این است که مهریه باید قابلیت تقویم به پول را داشته باشد یا دیگران بابت آن پول بدهند و قابل تمیز باشد به این معنا هست که بین دو چیز مردد نباشد مثلا نگوید دو زمین دارم یکی را به عنوان مهریه قبول کن باید مشخص کند کدام زمین را به عنوان مهریه قرار می دهد تا زن آن را قبول بکند.

ماده ۱۰۷۹ - مهر باید بین طرفین تا حدی که رفع جهالت آن ها بشود معلوم باشد. منظور این ماده این است که لازم نیست تمام اوصاف مهم و غیر مهم در سند نکاحیه برای تعیین مهریه بیان شود همین که با تعریفات بتوان فهمید مهریه چیست کفایت می کند. مثلا وقتی می گویند 14 عدد شاخه گل رز سفید کفایت می کند لازم نیست نوع آن که مال چه کشوری باشد، اندازه آن چقدر باشد و مبلغ هر شاخه مشخص باشد.

ماده ۱۰۸۰ - تعیین مقدار مهر منوط به تراضی طرفین است. به این معنا که در قانون حد و مرز مشخصی برای مهریه در نظر گرفته نشده و هر آنچه مالیت داشته باشد به هر میزان می توان مهریه قرار داد.

ماده ۱۰۸۱ - اگر در عقد نکاح شرط شود که در صورت عدم تادیه مهر در مدت معین نکاح باطل خواهد بود نکاح و مهر صحیح ولی شرط باطل است. در این ماده بیان شده شرط باطل باعث ابطال عقد نکاح نمی شود چنین شرطی باطل است اما از بین برنده عقد نخواهد بود.

ماده ۱۰۸۲ - به مجرد عقد ، زن مالک مهر می شود و می تواند هر نوع تصرفی که بخواهد در آن بنماید. با خواندن صیغه عقد زن مالک مهریه است می تواند بفروشد یا بخرد ، ببخشد و مخالفت مرد تاثیری در تصمیم زن نخواهد داشت.

تبصره - چنانچه مهریه وجه رایج باشد متناسب با تغییر شاخص قیمت سالانه زمان تادیه نسبت به سال اجرای عقد که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می گردد محاسبه و پرداخت خواهد شد مگر اینکه زوجین در حین اجرای عقد به نحو دیگری تراضی کرده باشند. مطابق این ماده مهریه به نرخ روز محاسبه می شود برای پرداخت.

ماده ۱۰۸۳ - برای تادیه تمام یا قسمتی از مهر می توان مدت یا اقساطی قرار داد. مرد اگر توان پرداخت مهریه را نداشت می تواند دادخواست اعسار بدهد و از دادگاه درخواست تقسیط کند اگر دادگاه قبول کند پرداخت مهریه برای مرد به صورت اقساطی خواهد شد.

ماده ۱۰۸۴ - هرگاه مهر عین معین باشد و معلوم گردد قبل از عقد معیوب بوده و یا بعد از عقد و قبل از تسلیم معیوب و یا تلف شود شوهر ضامن عیب و تلف است. اگر مهریه مال معین مثل یک دستگاه ماشین باشد و مبنای طرفین بر این بوده که ماشین سالم باشد اگر مشخص شد که چنین چیزی نبوده زن ملزم به پذیرش ماشین ناقص یا معیوب نیست و مرد ضامن بر طرف کردن عیب و نقص خواهد بود.

ماده ۱۰۸۵ - زن می تواند تا مهر به او تسلیم نشده از ایفاء وظایفی که در مقابل شوهر دارد امتناع کند مشروط بر این که مهر او حال باشد و این امتناع مسقط حق نفقه نخواهد بود. زن می تواند بعد از جاری شدن صیغه عقد از مرد تمکین نکند تا مهریه به او پرداخت شود اگر مهریه عند المطالبه و حال باشد نه اینکه عند الاستطاعه که به این وضعیت حق حبس زن گفته می شود.

ماده ۱۰۸۶ - اگر زن قبل از اخذ مهریه اختیار خود به ایفاء وظایفی که در مقابل شوهر دارد قیام نمود دیگر نمی تواند از حکم ماده قبل استفاده کند معذک حقی که برای مطالبه مهر دارد ساقط نخواهد شد. یعنی حتی یک بار هم خوابگی با شوهر حتی اگر بکارت هم از بین نرود باعث زوال حق حبس زن می شود.

ماده ۱۰۸۷ - اگر در نکاح دائم مهر ذکر نشده یا عدم مهر شرط شده باشد نکاح صحیح است و طرفین می توانند بعد از عقد مهر را به تراضی معین کنند و اگر قبل از تراضی بر مهر معین بین آن ها نزدیکی واقع شود زوجه مستحق مهر المثل خواهد بود. قبلا گفتیم که

عقد نکاح دائم بدون تعیین مهر هم می تواند منعقد شود اما این به آن معنی نیست که چون در زمان عقد زن مهریه نداشته پس دیگر مهریه به او تعلق نمی گیرد. طرفین می توانند بعد از عقد و قبل از نزدیکی مهریه را با توافق بین خودشان تعیین کنند در غیر این صورت اگر نزدیکی صورت گرفت مهریه ای به زن تعلق می گیرد که برای زنی مانند او ، در جایگاه شغلی و خانوادگی او عرفا در نظر گرفته می شود.

ماده ۱۰۸۸ – در مورد ماده قبل اگر یکی از زوجین قبل از تعیین مهر و قبل از نزدیکی بمیرد زن مستحق هیچ گونه مهری نیست.

ماده ۱۰۸۹ – ممکن است اختیار تعیین مهر به شوهر یا شخص ثالثی داده شود در این صورت شوهر یا شخص ثالث می تواند مهر را هر قدر بخواهد معین کند . این نیست که مهریه فقط باید توسط زن یا خانواده او با توافق مرد و خانواده اش تعیین شود بلکه این امکان نیز وجود دارد که تعیین مهریه به داور یا حتی خود شوهر سپرده شود.

ماده ۱۰۹۰ – اگر اختیار تعیین مهر به زن داده شود زن نمی تواند بیشتر از مهرالمثل معین نماید. گفتیم میزان تعیین مهریه به توافق طرفین است اما اگر این اختیار را کلا به زن واگذار کنند که مهریه اش را تعیین کند نمی تواند بیشتر از آنچه عرفا برای زنی مانند او مهریه در نظر گرفته می شود برای خودش مهر را تعیین کند.

ماده ۱۰۹۱ - برای تعیین مهر المثل باید حال زن از حیث شرافت خانوادگی و سایر صفات و وضعیت او نسبت به امثال و اقربان و اقارب و همچنین معمول محل و غیره در نظر گرفته شود. برای تعیین مهر المثل باید به تمام شرایط و اوضاع احوال خانوادگی زن و نزدیکان او و صفات خود زن دقت شود و با توجه به تمام این موارد مهریه تعیین شود.

ماده ۱۰۹۲ - هر گاه شوهر قبل از نزدیکی زن خود را طلاق دهد زن مستحق نصف مهر خواهد بود و اگر شوهر بیش از نصف مهر را قبلاً داده باشد حق دارد مازاد از نصف را عیناً یا مثلاً یا قیمتاً استرداد کند. اگر طلاق قبل از اینکه پرده بکارت زن از بین برود واقع شود زن مستحق نصف مهریه است. اگر مردی بعد خواندن صیغه عقد یا هنگام خواندن صیغه عقد کل مهریه را به زن بپردازد اما قبل از اینکه دخولی صورت بگیرد طلاق واقع شود زن باید نصف آنچه که گرفته به شوهرش برگرداند.

ماده ۱۰۹۳ - هرگاه مهر در عقد ذکر نشده باشد و شوهر قبل از نزدیکی و تعیین مهر زن خود را طلاق دهد زن مستحق مهر المته است و اگر بعد از آن طلاق دهد مستحق مهر المثل خواهد بود. مهر المته یعنی میزان مهریه با توجه به دارایی مرد تعیین می شود اگر قبل از دخول در عقدی که مهریه تعیین نشده طلاق واقع شود.

ماده ۱۰۹۴ - برای تعیین مهرالمتعه حال مرد از حیث غنا و فقر ملاحظه می شود.

ماده ۱۰۹۵ - در نکاح منقطع عدم مهر در عقد موجب بطلان است.

ماده ۱۰۹۶ - در نکاح منقطع موت زن در اثناء مدت موجب سقوط مهر نمی شود و همچنین است اگر شوهر تا آخر مدت با او نزدیکی نکند . در عقد موقت در هر صورت مهریه به زن تعلق می گیرد اگر زن بمیرد مهریه او به وراثش می رسد.

ماده ۱۰۹۷ - در نکاح منقطع هرگاه شوهر قبل از نزدیکی تمام مدت نکاح را ببخشد باید نصف مهر را بدهد . اگر زن و مردی باهم صیغه 5 ماهه محرمیت بخوانند اما مرد پیشیمان شود و قبل از نزدیکی کل 5 ماه را ببخشد در این صورت نصف مهریه به زن تعلق خواهد گرفت یا مثلا صیغه 5 ماهه باشد بع از دو ماه و عدم وقوع نزدیکی 3 ماه باقی مانده برا ببخشد هم نصف مهریه به زن تعلق می گیرد.

ماده ۱۰۹۸ - در صورتی که عقد نکاح اعم از دائم یا منقطع باطل بوده و نزدیکی واقع نشده زن حق مهر ندارد و اگر مهر را گرفته شوهر می تواند آن را استرداد نماید.

۱۰۹۹ - در صورت جهل زن به فساد نکاح و وقوع نزدیکی زن مستحق مهرالمثل است. در صورتی که زن از باطل بودن وجود عوامل باطل کننده نکاح با خبر نباشد و نزدیکی

هم صورت بگیرد مستحق مهر المثل است مثل اینکه نداند با برادر شیری اش ازدواج کرده است.

ماده ۱۱۰۰ - در صورتی که مهر المسمی مجهول باشد یا مالیت نداشته باشد یا ملک غیر باشد در صورت اول و دوم زن مستحق مهر المثل خواهد بود و در صورت سوم مستحق مثل یا قیمت آن خواهد بود مگر اینکه صاحب مال اجازه نماید. مهر المسمی مال معین و مشخصی است که با توافق زن و شوهر تعیین می شود.

ماده ۱۱۰۱ - هرگاه عقد نکاح قبل نزدیکی به جهتی فسخ شود زن حق مهر ندارد مگر در صورتی که موجب فسخ ، عنن باشد که در این صورت با وجود فسخ نکاح زن مستحق نصف مهر است. عنن به بیماری جنسی ای گفته می شود که بر اثر آن آلت تناسلی مرد معیوب می شود ، به گونه ای که ناتوان از آمیزش می گردد فسخ طلاق نیست و عقد کاملاً از اول انکار که اتفاق نیوفتاده است.